

Jawabin Ambasada James Entwistle A Cibiyar Harkokin Shugabanci ta Nijeriya Dake Legas

Daga hagu zuwa dama: Babban Jam'i in Harkokin Jakadanci ne, Jeff Hawkins, da Babban Jam'i in Cibiyar Harkokin Shugabanci ta Nijeriya, Yinka Oyinlola, da Ambasada James Entwistle da kuma Pamela Schmoll.

Na gode, da wannan gabatarwar, kuma ina godiya ga dukan wanda ke wannan wurin, a yau. Abin farin ciki ne, da na sadu da ku. Na tabbatar, jama'a, da dama, sun fada ma ku cewa, ku ne kungiyoyin makomar Nijeriya, kuma 'yan kasuwa da shugabannin siyasar kasar. Ni ma, a nan, ina fada ma ku cewa, ku ne shugabannin Nijeriya, a yau.

Jama'ar Nijeriya da na Amirk, suna alfahari da dadafdden danfon zumunci. Tun lokacin da na zo Nijeriya, kamar shekara guda da ta wuce, na gamsu da irin abubuwana da na gani, dangane da duk wani al'amarin da na fuskanta, na gano cewa jama'ar Nijeriya da na Amirk, suna aiki, tare, na tsawon shekaru, ko ma fiye da haka. Kasar Amirk da Nijeriya, na da sha'awa kan harkokin ciniki da bunfasar tattalin arziki, da inganta harkokin mulkin demokrasiya, da tabbatar da harkokin tsaro, da kuma ciyar da harkokin ilmi da kiwon lafiya, gaba. Wannan aiki, na mu, mai dorewa, game da wadannan al'amurran, ba wai don samun nasara, ta tsawon lokaci ba ne, kadai, har ma muna son da mu ga sun kafa wani harsashin da za a dumfari sababbin ayyuka, da kuma duk wata kalubala.

A bisa ga tsawon lokaci, Amirk da Nijeriya, na aiki, tare, domin ya'kar wadansu munanan cututukan duniya – irin su kanjamau, da shan inna, da zazzabiin malaria da cutar kolera, da bayamma... da kuma saurusu. Ana kuma samun galabar wadannan shekarun da aka share ana aiki. Mun kai ga gacin da muke ganin sabon jinsi na tasowa, a Nijeriya, da ba ya dauke da cutar kanjamau, da kawar da cutar shan inna. Amma, a cikin wadannan shekarun, kwalliya ta kuma biyu kufin sabulu – ba kuma karamar gabala ba – musamman idan wata sabuwar barazanar ta kunnun.

Kamar yadda takwarorina dake Cibiyoyin Kula da Rigakafin Cututuka na Amirk suka bayana: "Kalmomi biyun da ba son jin hadu sune 'Lagos' da 'Ebola.'" Al'amarin barin cutar ta Ebola, ta yadu, a Nijeriya, ba zai yi kyau ba.

A bisa ga shugabancin Gwamna Faisal Shuaib, Cibiyar Bayar da Aikin Agajin, ta shawo kan cutar da kuma yi rigakafinta, daga yaduwa, a Nijeriya. Gwamnatocin jihohin Lagos da Rivers, sun hanzarta tattaro dukan abinda suke da shi, kuma Ma'aikatar Kiwon Lafiya ta Tarayya, ta bayar da duk wani taimakon da ake bukata. Ba kuma karamin Kokari ba ne. Nijeriya ta zama kasa, ta farko, da ta dakkatar da yaduwar bullar cutar, a cikin tarhiinta, kuma yanzu tana taimaka wa sauran kasashen dake yankin.

Al'amurra, da dama, sun yi kyau, a wannan karon, kuma daya daga cikinsu shine kawanceen dake tsakanin Nijeriya da Amirk. Jama'ar da suka gano tushen yadda ake kamuwa da ita, da kuma kakkafa wuraren killace jama'a, masana harkokin cututuka ne, na Nijeriya, da Cibiyoyin Kula da Rigakafin Cututuka, na Amirk, suka horar, dangane da ya'kar cutar shan inna. Ma'aikatanmu, sun yi kaka-gida, a Cibiyar Bayar da Agajin Gaggawa, dake nan, tun daga ranar farko, inda suke taimaka wa kokarin jama'ar Nijeriya, tare da shawarwari da taimakon kwararru. Ga dukan bangarorin dake kula da wannan cutar, ina godiya.

Duk da yake babu sauran cutar ta Ebola, a Nijeriya, to, kada mu sake, da kuma tunanin cewa barewar cutar ta Ebola ba za ta sake yin barazana ba. Muddin akwai cutar ta Ebola, a Yammacin Afrika, to, dole, Nijeriya ta kasance cikin shiri. Na san Nijeriya za ta ci gaba da ya'kar cutar, kuma Kasar Amirk a shirye take, ta taimaka. Bugu da kari, kuna da 'yancin da za ku yi alfahari, da irin nasarar da ku ka samu.

Daukaciu duniya sun lura da irin nasarar da Nijeriya ta samu. Sukan tambaya: "Ta yaya zam'u koyi da abinda Nijeriya ta yi? Ta yaya za mu zama kamar Nijeriya?" Bari in kara fayyacc al'amarin. Kasar Amirk na tare da ku, a matsayin abokiya kuma kawa, kan al'amarra da dama – al'amurran da Nijeriya za ta, kuma ya kamata ta taka rawar shugabanci, a yankin, da nahiyan da kuma duniya baki daya.

Tattalin arzinkin Nijeriya na bunfasa, kwarai da gaske, kuma kasashenmu na iya amfana da dadafdar harkar ciniki da zuba jarurruka. Kamfanonin Amirk, na hasas game da bunfasar yin huldar kasuwanci, a nan. Sababbin harkokin zuba jarurruka, kai-tsaye, daga kamfanonin na Amirk, na kula da irin kwazon samar da makomar Nijeriya.

A watan Maris, kamfanin Proctor and Gamble, ya bude wata masana'anta, a yankin Agbara, ta dolar Amirk miliyan 300, domin yin audugar yi wa jarirai bante, wadansu kayayakin da suka yi suna, ga kowa, da ya taba yin amfani da banten na jarirai.

A 2016, kamfanin GE, zai bude sabuwar masana'antarsa, a garin Calabar, don gudanar da ayyukan injunan bayar da wutlar lantarki, daga iskar gas, da yin kwaskwariya da kawata wadansu kayayakin aiki. Kamfanin na GE, na horarwa da kuma daukar ma'aikata, 'yan Nijeriya, da nufin mayar da kasar wurin hada-hadar d'aukaciu Yammacin Afrika.

Dangane da giggina masana'antu, a Nijeriya, da kuma daukar jama'ar Nijeriya aiki, kamfanonin P&G da GE, sun zama abin kwallance, kan irin yadda kamfanonin Kasar Amirk ke samun galaba da dorwar zuba jarurruka, a Nijeriya. Kamfanonin watsa labaru da sadarwa, da fasaha na Kasar Amirk, na kuma dagewa, wajen dadafa harkokin cinikinsu, a Nijeriya. Kamfanonin Microsoft, da Google, da Oracle, da HP, da dai saurusu, na daukar dubban jama'ar Nijeriya aiki, tare da hada hanuu da kamfanonin Nijeriya, wajen gina turakun harkokin cikin gidar Nijeriya, a fannin fasahar aikewa da sakonni ta zamani, ICT.

Shekaru 14, da suka wuce, shirin AGOA, na daya daga cikin ayyukan farko da Kasar Amirk, ta gabatar, domin inganta harkokin ciniki da zuba jarurruka, a Afrika. Al'amarin kuma na tafiya. Mun ga irin yadda kayayakin da Amirk ke sayarwa, suka rubnaya har gida uku, kasashen dake cikin shirin na AGOA. Duk da yake kayayakin gurbataccen mai kan kasance kan gaba, wajen shirin na kayayakin da ake sayarwa, a shirin na AGOA, harkokin cinikin da ba su shafi harkar man ba, sun kusa rubnaya, gida hudu, a KarKashin shirin na AGOA.

Kama daga koko ya zuwa yazawa, daga Kasar Ghana, ko yadudduka daga Kasar Mauritania, ko kayayakin man fetur, daga kasashen Angola da Nijeriya, shirin na AGOA, ya kasance wani sinadarin bunfasa harkokin ciniki da wadata, kuma ya taimaka, wajen inganta karc martabar ma'aikatan Afrika, matukfa.

Daya daga cikin kalubalen dake fuskantar Afrika, ciki har da Nijeriya, ita cc, irin yadda ake samar da wutlar lantarki, ga karin masana'antu da jama'a. Lokacin da Nijeriya ta

sayar da kamfanonin samar da wutar lantarkinta, har biyar, da na dillancin wutar lantarkin, har goma, a sashen samar da makamashi, a bara, Kasar Amirk, ta tallafa wa wannan al'amari, a karkashin Shirin Shugaba Obama game da Samar da Wutar Lantarki, a Afrika.

A wani bangari na ko'karin nan, Hukumar USAID, na aiki kan wadansu ayyuka, a Nijeriya, domin gudanar da sayar da kamfanonin samarwa da kuma dillancin wutar lantarkin, kazalika da inganta yin amfani da iskar gas, da kuma karfin iska, domin samar da makamashi.

A makon da ya wucc, an kaddamar da ginin Masana'antar Samar da Wutar Lantarki ta Azura, a Jihar Edo. Kaddamar da wannan masana'antar, da za ta ri'ka samar da megawatt 450, ya kasance wani bangare, na irin ranceen da Hukumar Zuba Jarurruka A Kasashen Waje, ta Amirk ta lamunta.

A duk lokacin da jama'ar Amirk ko Nijeriya suka zanta da ni, game da kalubalar da suke fuskanta, game da harkokin kasuwanci, a Nijeriya, ya-Allah ta masana'antu ce, ko kuma kayayyakin aiki, suna magana ne game da abububa biyu: muhimmancin dakatar da katsewar wutar lantarki da bukatar inganta harkokin sufuri.

Babbar kalubalar ita ce, ta irin yadda ake amfani da dimbin iskar gas, ta Nijeriya, domin cimma burin bayar da wutar lantarki. Nuna gaskiya da kuma hasashe, na-gari, wajen tsayar da farash, na daga cikin muhimman al'amurran da zu siya tabbatar da haka. Ina kira ga masu kula da al'amarin, da su tabbatar da yin abinda ya dace, game da farashin na iskar gas, don kara wa masu sayarwa kwarin gwiwar samun iskar, a kasuwa.

Harkokin sufuri na bukatar tallafin gwammati. Kamfanonin Proctor and Gamble, da na ambata, a farko, ba su wuce kilomita 40, daga nan ba. lokacin da Babban Jami'in Harkokin Jakadanci ya ziyarci wurin, ya shafc awowi biyar, yana kai gwauro da mari, da mota, kusan kilomita 16, a cikin awa daya. A lura da abinda nake fada, ga dubban masana'antu dake aiki, a kudanac in Nijeriya, da kuma irin yadda tsadar kayayyaki ke shafar masu amfani da su, a Nijeriya.

Ingantawa da kuma fadfa Tagwayen Hanyoyin Badagry, zai kasance da muhimmancin gaske. Za ta rage yawan kufadden da kowane kamfani ke kashewa, kan sufuri, a yankin. Ya rage cunkosun abubuwun hawar da zai taimaka wajen rage tsada ga masu yin amfani da kayayyakin, a Nijeriya. manoman kudu maso yammaci, za su kara samun shigar da amfanin gonarsu, a Lagos. Harkokin ciniki, a Kasar Benin zai karo. Kasar Amirk, a shirye take, ta taimaka. A halin yanzu, Hukumar USAID, na da wani tsari, na shekaru hudu, da zai ci dolar Amirk miliyan 16, da zai hada hanunu da Nijeriya, wajen gudanar da harkokin sufuri, tsakanin Lagos, da Kano, da sauran kan iyakoki da Kasar Nijar.

Har ila yau, harkokin tsaro, ba karamar rawa yake takawa ba, a wannan rawancen kasashen biyu. Bari in fayyacc al'amurra – Kasar Amirk na bukatar Nijeriya ta samu nasrar yakar ta'addanci, kuma za mu kasance ga taimaka wa wannan ko'karin. A matsayinmu na abokai da kawaye, za mu wadata taimakon, ta fannin kayayyaki da horo, amma, za su ri'ka musayar irin abubuwun da muka gani, wajen yakar ta'addac in.

Fiyi da shekaru goma, kasar ta Amirk ta san yadda ake ya'kar ta'addanci, fiyi da yin amfani da karfin soja. Ana da bukatar kare lafiyar farar hula, duka da yake 'yan ta'adda ba su yi. Ana da bukatar raya yankunan da 'yan ta'addar suka farma wa. Ana da bukatar tabbatar da samar da harkokin ilmi, ga kowa. Ana da bukatar kara kwarin gwiwar sakar wa kafofin watsa labaru marar bayar da rahotanni, a bayyane, ba tare da wani tsoron ramuwarr gayya ba. Kuma, mai yiwuwa, mafi muhimmanci, ana da bukatar tsoma hanun dimbin yawan matasan dake habaka, zuwa ga aikin ta'addanci, saboda rashin damar bunkasa tattalin arziki, da ilmi, da kuma gaskiyar gwammati. A ta'kaice, ana da bukatar cikakkarsa hanyar da gwammati za ta ri'ka bi. Aikin da muke yi, tare da gwammatin Nijeriya, da jama'a, ya shafi dukan wadannan bukutun.

Watanni hudu, daga yau, Nijeriya za ta gudanar da zaiben shugaban kasa. Kasar amirk, na goyon bayan zaiben gaskiya, da amana, da tsoma bakin kowa, da kuma zaman lafiya, a lokacin zaiben. Zabu'buwan jihohin Ekiti da Osun, wata aya ce, ta irin abinda zai faru, idan har kowa — gwamanti da jama'a — suka sadaukar da kai, don tabbatar da sun mutunta tafarkin zaiben ga juna.

Jama'ar Nijeriya na bukatar zaiben shugaban da za su mutunta 'yancin masu kuri'a, a mulkin demokradiya, domin zafer shugabanninsu. Ba mu goyon bayan wani dan takara, ko jam'iyyar siyasa; muna goyon bayan jama'a ne, na su tabbatar da sun zaibi abinda suke so.

A matsayin aboki kuma amini, ina rokon 'yan siyasar dake nan, da su bugi kirjin shan alwashin hana tashin tarzoma. Kafofin watsa labaru da jama'ar Nijeriya, na iya yin haka, su ma: tabbatar da ganin idan wani dan takara yana da bukatar kuri'a, to, ya yi alkawarin cewa, ba za su bayar da shawara, ko haddasa, ko amincewa da tashin tarzoma ba, kafin zaiben ko lokacinsa ko kuma bayansa.

Nijeriya na da gagarumar dama, kuma haka matasan Nijeriya. Bara, fiye da dubu 15, suka nemi shiga shirin YALI Washington, don shiga harkar gudanarwa, da kasuwanci da shugabancin fungiyoyi. Kusan fitataun matasan Nijeriya 50, daga ko'ina cikin kasar, aka zaba kuma suka halarci taron Birnin Washington, da kuma damar saduwa da Shugaba da Uwargidan Shugaba Obama, da Mataimakin Shugaban Kasa, Biden, da sauran manyan jami'an gwammatin Amirk.

A yanzu muna karbar takardun neman shiga shirin na YALI Washington, na 2015. Kamar kuma bara, gasar za ta yi kamari, amma, ina rokon kowanenu da ya nema, muddin kana tsakanin shekaru 25 da 35, kuma ka yi fice ga harkokin shugabanci. Don Allah kuma, a taimaka wa wadansu, dake da hikimar inganta aikin gwammati, da na fungiyoyi, a kuma sassan harkokin kasuwanci, da su nemi shiga shirin. Ranar 7 ga watan Nuwamba za a bufc takardun neman.

Kalubalen da jama'ar Nijeriya ke fuskanta, suna da yawa, amma, muna da damar ci gaba, da bunkasa da kuma nasarori. Hakika, na gabata gare ku nc, ba a matsayin ba'kar fata mai hasashen kafai ba, har ma wanda ya san gaskiyar irin kalubalar da, dole, za mu fuskanta, wajen kai gacin samar da kyakkyawar makoma. Nijeriya na da dimbin abokai da manyan kawaye, fiye da Amirk, kuma dangantakarmu za ta ci gaba da bunkasa, a shekaru masu zuwa.

Ina jiran tambayoyinku a kuma ci gaba da tantaunawa, tsakanin kasashenmu.

Na gode.